

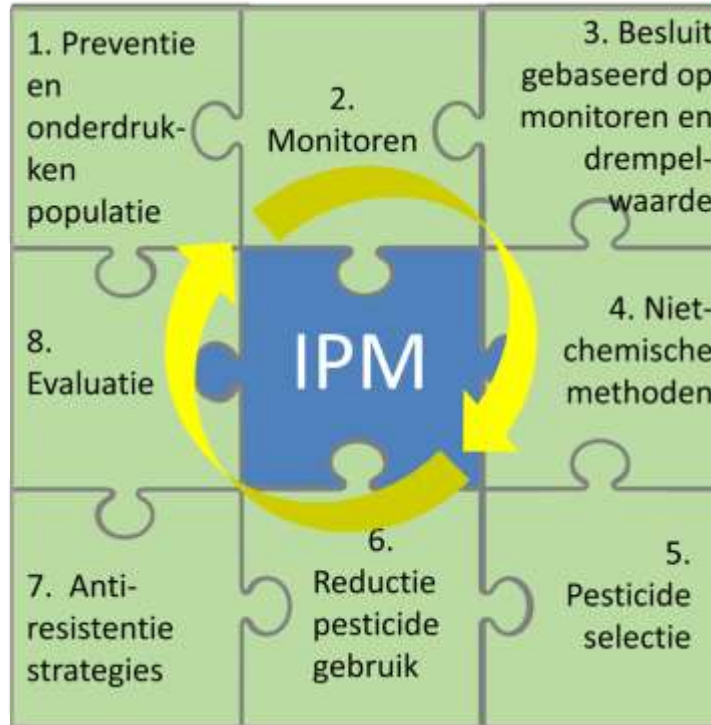
IPM (Integrated Pest Management) en vogelmijt: risicofactoren

10 oktober, Monique Mul, Johan van Riel, Johan Zoons, Lise Roy, en Peter Groot Koerkamp

Integrated Pest Management (IPM)

Geïntegreerde plaagdierbeheersing

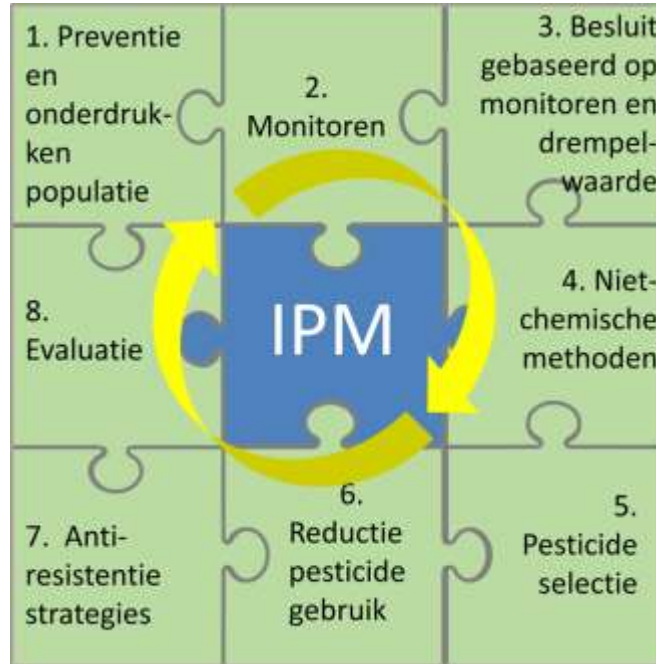

Integrated Pest Management

- Duurzaam voor dier, mens en milieu
- Integratie van ecologische en biologische kennis incl. biotische en a-biotische factoren
- Monitoren van de plaag populatie
- Behandeling alleen na overschrijding van een drempelwaarde
- Gebruik van milieu vriendelijke maatregelen en methoden voor preventie en controle
- Synthetische pesticiden alleen toegepast als laatste redmiddel

Integrated Pest Management (IPM)

Geïntegreerde plaagdierbeheersing

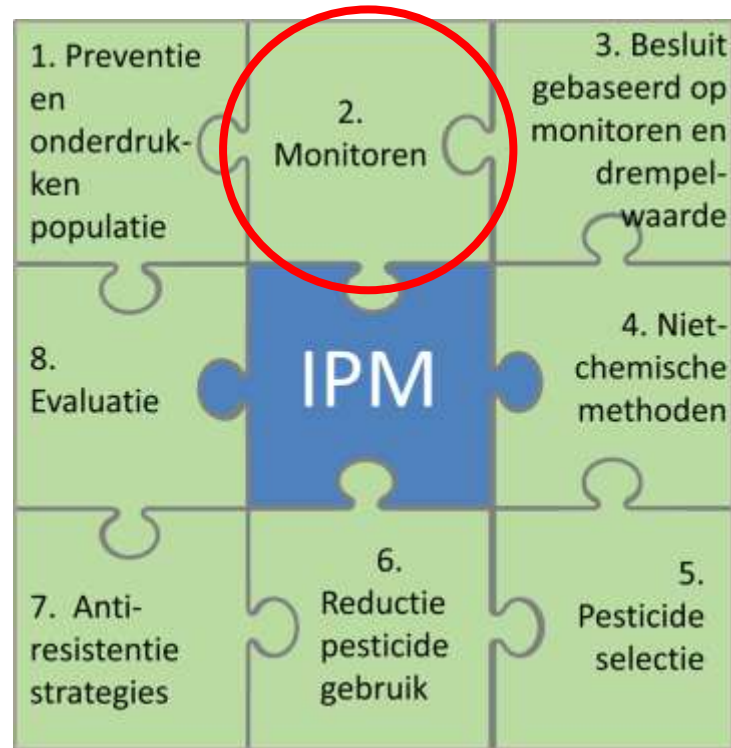

© I. Vänninen LUKE, Finland

Kijk voor uitwerking van alle stappen op :

<http://www.wur.nl/nl/artikel/Integrated-Pest-Management-IPM-voor-vogelmijt.htm>

2. Monitoren

2. Monitoring

Pluimveehouders zien vogelmijt als:

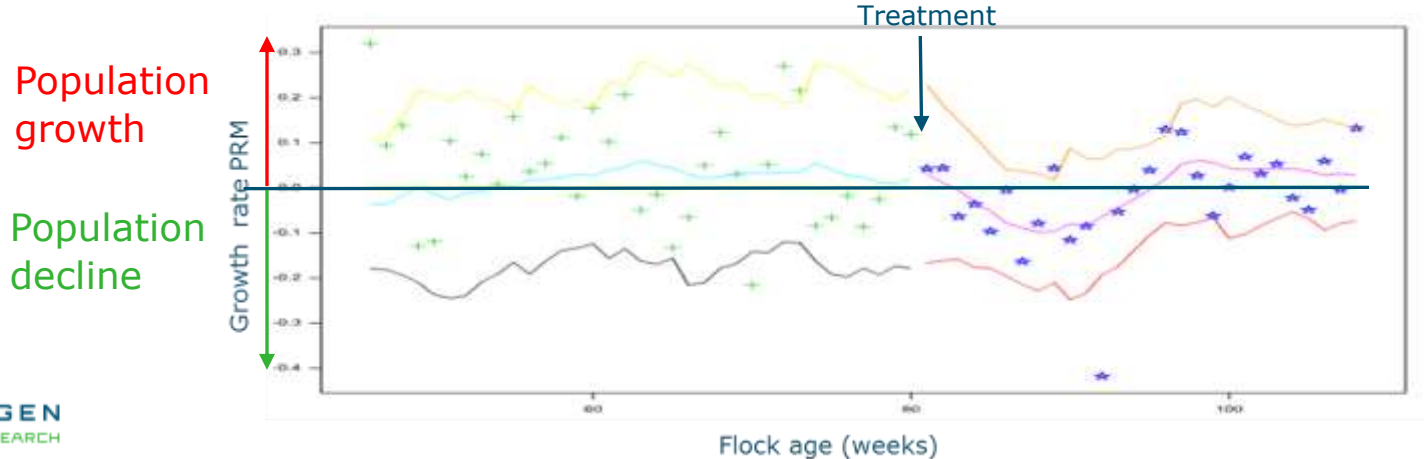
- Als ze zichtbaar zijn op de banden en het voersysteem
- Er clusters of trosjes mijten zijn
- Er bloedstippen op de eieren zijn
- Werknemers gebeten worden of jeuk ondervinden

Dat is te laat : de besmetting is dan al veel te groot en verspreid!!!!

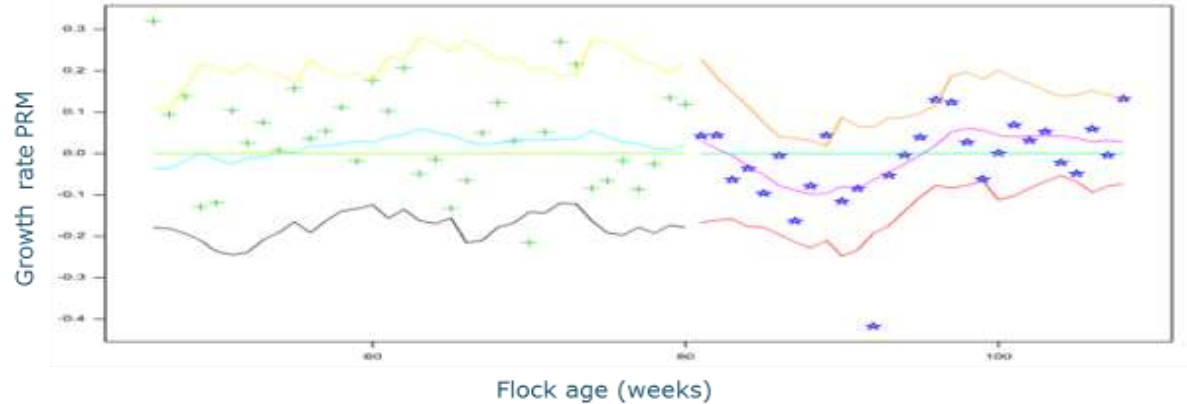

2. Monitoren

- Geeft inzicht in
  - De vogelmijt populatie dynamica (groei, 0, afname)
  - Het moment dat de drempelwaarde wordt overschreden → moment van nemen van bestrijdingsmaatregel
  - Het effect van een behandeling/ actie (+/0/-, duur)

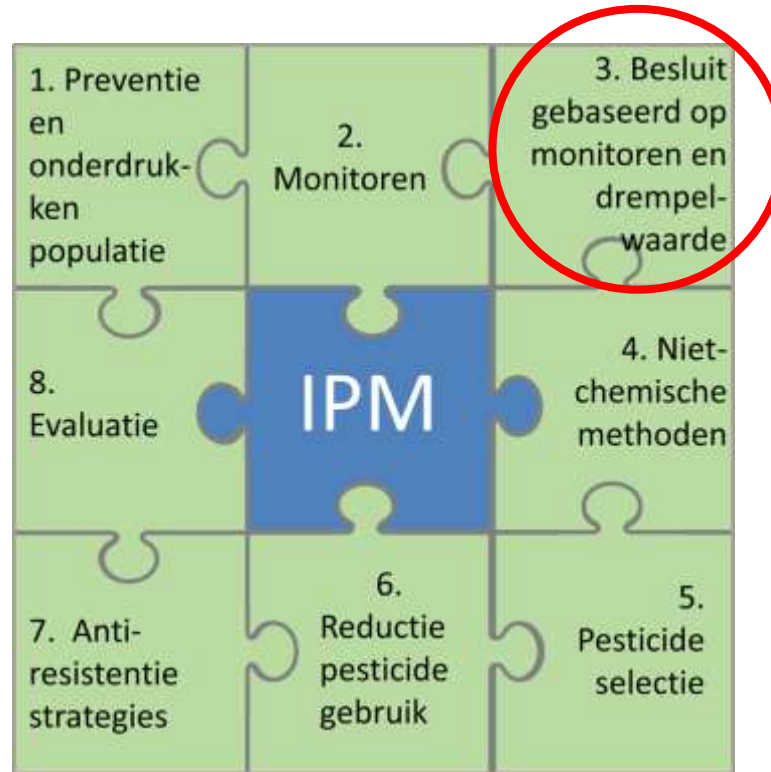

Automatische monitor

Integrated Pest Management (IPM)

Monitoren Proefbedrijf Pluimveehouderij

- MMS method (Cox et al., 2009)

Score 1:

Mijten zichtbaar in gaten en kieren

Score 2:

Mijten zichtbaar op onbeschermdde plaatsen.

Score 3:

Clusters/ trosjes (groepen bij elkaar groter dan 1 cm²) zichtbaar in gaten en kieren.

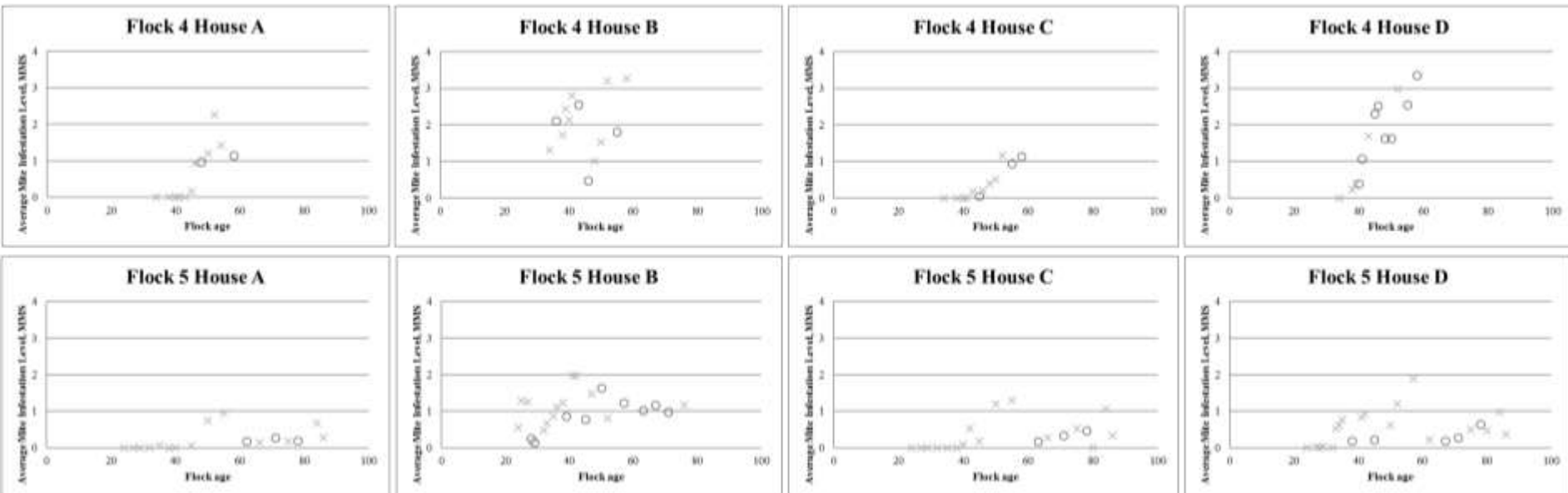
Score 4:

Clusters/ trosjes (groepen groter dan 1 cm²) zichtbaar op onbeschermdde plaatsen en op de stalinrichting.

Foto: pluimveeproefbedrijf Geel

Zie ook Mul et al., 2017 Veterinary Parasitology

Heel veel data

- Monitorings gegevens
- Productiegegevens
- Temperatuur, RV
- Bestrijdingsdata en methoden (voornamelijk silica)
- Data management maatregelen (matjes schoonmaken, mest afdraaien, vervangen van houten zitstokken)

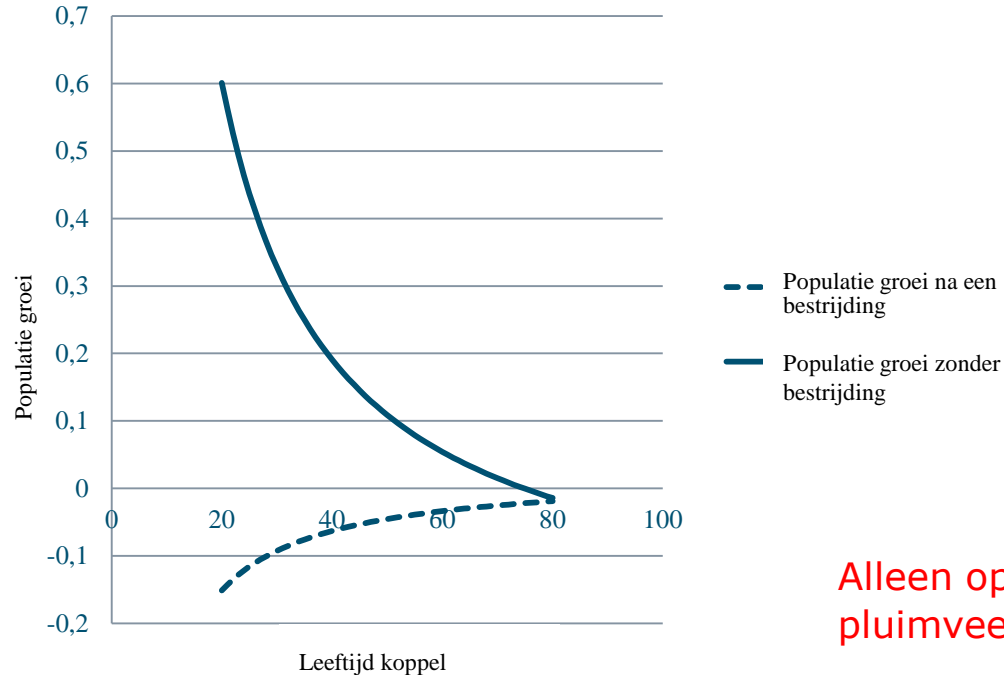
Wat hebben we met die data gedaan?

- Populatiemodel gemaakt (vooruit voorspellen van ontwikkeling van populatie)
- Economisch model gemaakt
- Advies algoritme
- Vele anderen

Populatie model

- Dynamisch adaptief model
  - Grote variatie van populatie groei (afhankelijk van tijd en plaats)
    - 17% van variatie verklaard door
      - Leeftijd van de koppel
      - Behandelingseffect (leeftijd afhankelijk)
      - Temperatuur
      - Stal
      - random

Leeftijdseffect op populatie groei en behandelingseffect (Data Geel)

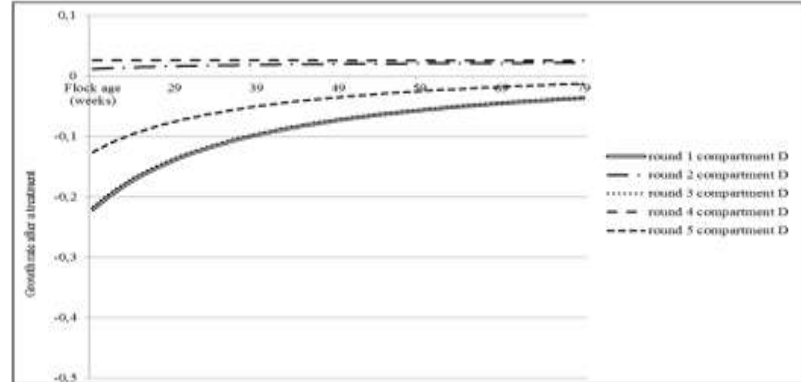
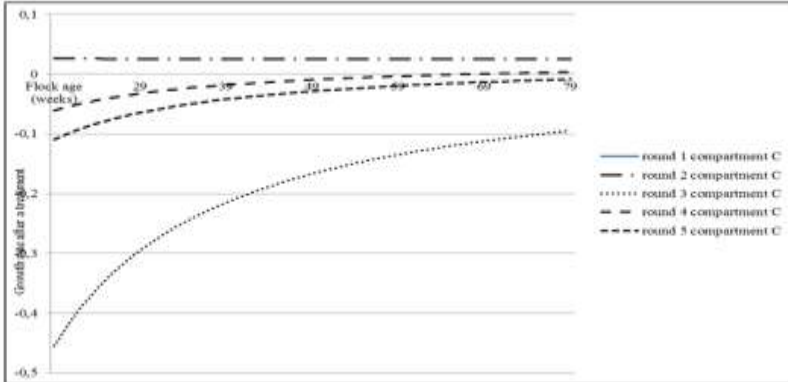
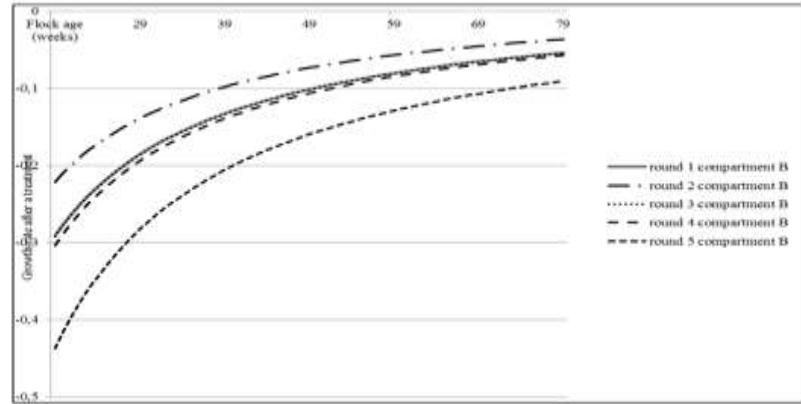
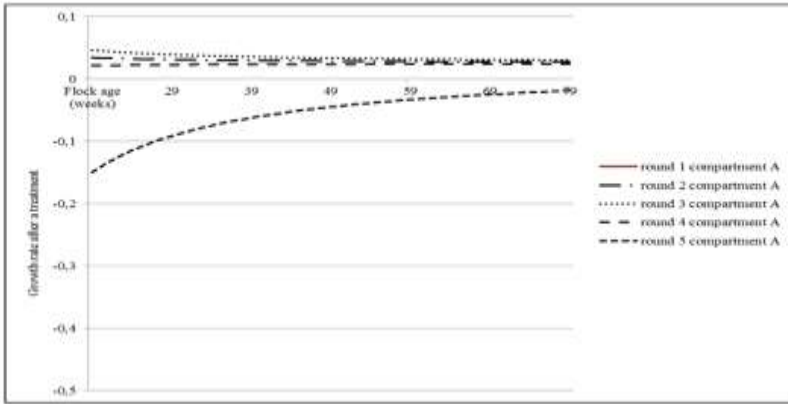

Alleen op het pluimveeproefbedrijf?

Een behandeling heeft steeds ander effect

- Populatiegroei na een bestrijding is steeds anders => monitoren!

Resultaat Dynamisch adaptief populatiemodel

Dynamische adaptief model (eigenschappen)

- Elke meting vergeleken met voorspelling. Bij verschil past model zich aan
- Geschikt voor geleidelijk veranderende factoren
- Integreert koppelkarakteristieken en management

Dynamisch adaptief model voor vogelmijt

- Respons variabele = groeipercentage

$$R_t = \frac{\text{Ln} \left\{ \frac{Y_t}{\frac{Y_{t-1} + Y_{t-2} + Y_{t-3}}{3}} \right\}}{\Delta t}$$

- Ln = natuurlijk logaritme
- Y_t = gemiddelde mijt infestatie niveau tijdens week t
- Δt = tijd in weken tussen t-3 en t.

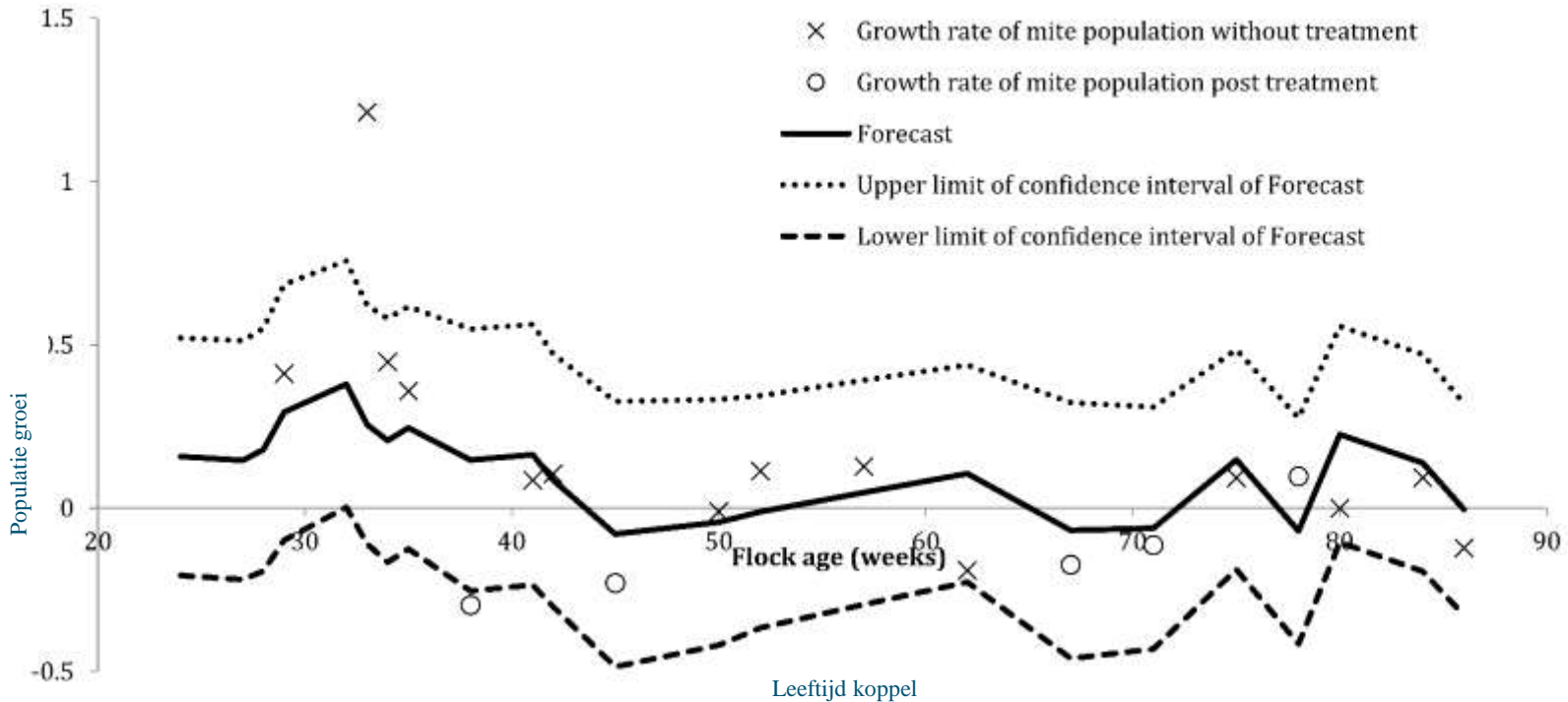
Dynamisch adaptief model voor vogelmijt

- Dynamisch adaptief model

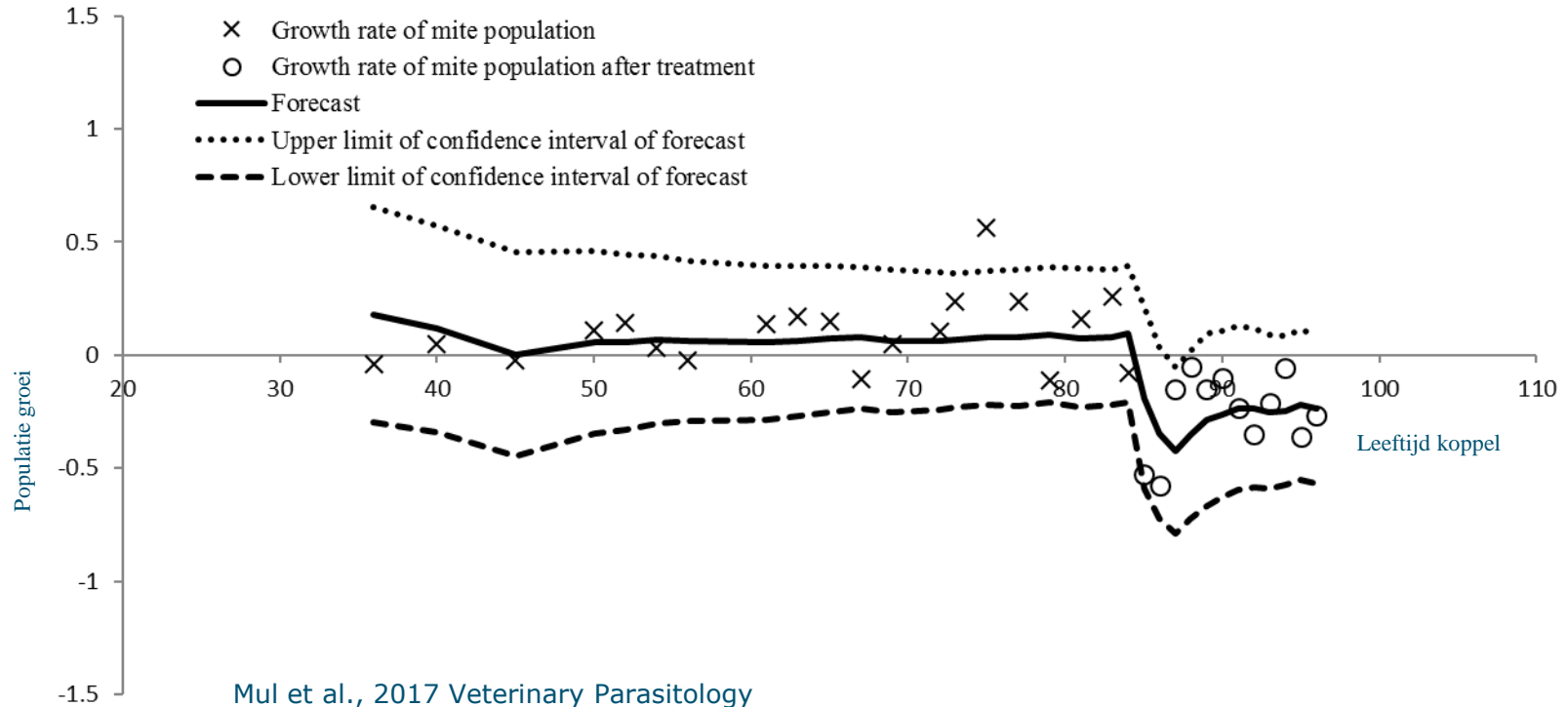
$$R_t = C_{0t} + C_{1t} * (T_t - 20) + C_{2t} * D_t$$

- R_t = Populatie groei
- C_0 = groei bij indoor temp 20 graden Celsius, zonder bestrijding
- C_1 = lineair effect van temperatuur
- C_2 = lineair effect van bestrijding
- T = stal temperatuur
- D = bestrijding (0:1)

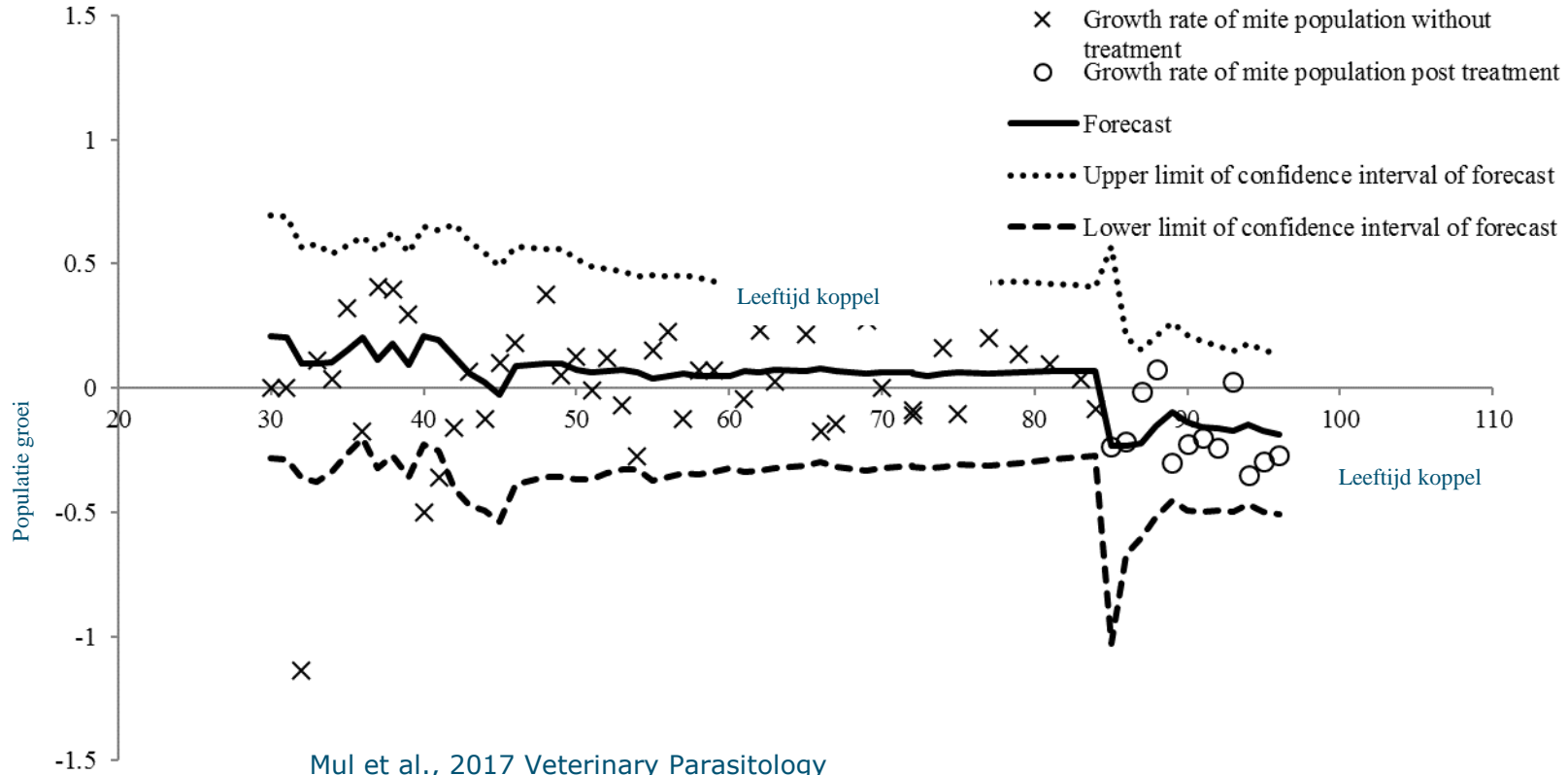
Resultaat voorbeeld (Stal D, koppel 5, Geel)

Resultaat met andere data en andere monitoringsmethode (France, SAT method)

Resultaat met andere data en andere monitoringsmethode (France, SPT method)

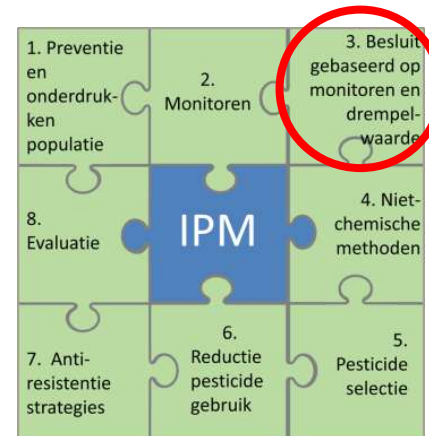
Wat hebben we nog meer geleerd?

Groei mijtenpopulatie per dag als er geen recente bestrijding heeft plaatsgevonden

- Invloed van stalklimaat (bijv staltemperatuur) op de groei
- Bestrijdingseffecten veranderen soms na verloop van tijd

Wat hebben we nog meer geleerd?

- Zowel de groei van de mijten als het bestrijdingseffect kunnen in de tijd op hetzelfde bedrijf flink veranderen, en de oorzaak is niet altijd te achterhalen
- Kritische niveaus van tellingen, waarna bestreden dient te worden, zijn niet op ieder bedrijf dezelfde. De hennen zijn een belangrijke factor.

Wat hebben we nog meer geleerd?

Vogelmijt en voederconversie: schattingen met data uit Geel

- Ten opzichte van MMS score 0 is er bij MMS score 4 een 10% hogere voederconversie. V.C. van 2.14 naar 2.35

	MMS score 0	MMS score 4
Schade p.o.h./ ronde (€)	0	1.42
Voer/hen/dier (in kg)	0.117	0.129
Voederconversie	2.14	2.35

Wat hebben we nog meer geleerd?

Vogelmijt en voederconversie: schattingen met data uit Geel

- Grote variatie tussen koppels qua effect op voederconversie: bijna een halvering tov gemiddelde effect tot bijna een verdubbeling

Wat hebben we nog meer geleerd?

Vogelmijtpopulatie en **effect op 2e soort eieren en uitval hennen** op basis van weektellingen?

- Geen duidelijke effecten gevonden in de data uit Geel
- Oorzaak: waarschijnlijk een vertraagd effect van toe- en afname van vogelmijtpopulatie op deze kenmerken.
- Literatuur meldt ook zelden relaties met uitval, tenzij de hoeveelheid mijten in de stal zeer groot is
- Relatie vogelmijt en 2^e soort eieren is waarschijnlijk door nieuw soort eierbanden niet meer via bloedstippen op eieren, maar mogelijk wel op schaalkwaliteit (pers. med. J. v. E)

Conclusie

- Monitoringsdata en technische resultaten hebben inzicht gegeven in:
  - Invloedsfactoren op populatie groei
  - Effecten van populatiegrootte op technische resultaten
  - Effecten van maatregelen op populatiegroei

- Monitoringsdata hebben geleid tot een werkend populatie model

Acknowledgement

- COST action FA1404 COREMI
- Hennovation (Henhub.eu)
- Dutch Ministry of Economic Affairs
- Dutch poultry farmers association
- U

Dank u!

Contact Monique.mul@wur.nl